

# Financiële rapportage 2020

## Inleiding

Na vaststelling van het tweede programmajournaal 2020 hebben zich een aantal zaken voorgedaan met grote(re) financiële gevolgen dan wel behoorlijke bestuurlijke relevantie. Uit het oogpunt van actieve informatievoorziening moeten we deze delen met de gemeenteraad om ze daarna ook op een juiste en rechtmatige manier te kunnen verwerken in het boekjaar. In eerste instantie beperken we ons tot de (financiële) gevolgen voor het boekjaar 2020. Gezien het belang hebben we ook het laatste nieuws van de herijking van het gemeentefonds meegenomen. Dit is echter puur informatief.

In deze financiële rapportage worden de volgende zaken met uitsluitend grote(re) financiële gevolgen dan wel bestuurlijke relevantie behandeld:

- Septembercirculaire 2020 met daarin ook de aanvullende corona compensatie
- De gevolgen van de Corona pandemie
  - De ontvangen compensatie
  - De werkelijk gemaakte kosten (ook vanuit Noaberkracht) en de verwerking daarvan
  - Nog te ontwikkelen beleid / budgetoverheveling
- De rijksvergoeding voor de bijstandsverlening (BUIG), bekend gemaakt eind september 2020
- De verschillende resterende stelposten
- Reserve bedrijfsvoering NK
- Ontwikkelingen herverdeeleffecten herijking gemeentefonds

## Mutaties

In deze paragraaf treft u een samenvattend overzicht aan van de verschillende financiële mutaties voor het jaar 2020 op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Mutaties	2020
Septembercirculaire 2020	
- algemene uitkering	721
- taakmutaties	-27
- corona compensatie	-631
BUIG	97
Stelposten	
- onvoorzien	20
- functioneel verantwoord taakmutaties	0
Reserve bedrijfsvoering Noaberkracht	145
<b>Totaal mutaties</b>	<b>325</b>

### Septembercirculaire 2020

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaires. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In juni is er een zogenaamde (extra) junicirculaire geweest, waarin vooruitlopend op de septembercirculaire 2020, informatie over het compensatiepakket van 28 mei 2020 (het eerste deel van de corona compensatie) is gegeven. Voor de gemeente Tubbergen was deze compensatie € 259.000 en is verwerkt in het tweede programmajournaal van 2020. De daadwerkelijke aanpassing van de algemene uitkering voor dit eerste deel van de corona compensatie is echter opgenomen in de(ze) septembercirculaire. In augustus 2020 is tot een aanvullend compensatiepakket inzake corona besloten. In de(ze) septembercirculaire 2020 is het financiële effect van dit aanvullende compensatiepakket opgenomen. In samenvattende zin geeft de septembercirculaire voor het jaar 2020 het volgende beeld:

	2020
Totaal Algemene Uitkering in begroting 2020 en 2021	27.974
Algemene Uitkering septembercirculaire 2020	28.695
<b>verschil AU</b>	<b>721</b>
<b>Op te nemen stelposten</b>	
- taakmutaties	-27
- Corona compensatie	-631
<b>Budgettair effect september circulaire</b>	<b>63</b>

In de septembercirculaire zijn de volgende taakmutaties opgenomen waarvoor in eerste instantie in afwachting van te ontwikkelen beleid stelposten worden opgenomen:

#### *Taakmutatie Waterschapsverkiezingen*

Op basis van het uitgevoerde onderzoek bij de waterschapsverkiezingen 2019 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) overeenstemming bereikt over een vergoeding van € 11,2 miljoen voor de waterschapsverkiezingen 2023. Dit bedrag zal in vier jaarlijkse termijnen (2020- 2023) van € 2,8 miljoen via de Rijksfactuur bij de waterschappen in rekening worden gebracht en tegelijkertijd aan het gemeentefonds toegevoegd worden. Tevens zijn afspraken gemaakt over de wijze van indexering voor latere jaren. In deze circulaire vindt dan ook de structurele verwerking plaats. Voor Tubbergen gaat het om een budget van € 3.000 voor het jaar 2020 en een bedrag van € 4.000 voor jaren erna.

#### *Taakmutatie Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)*

De DU is erop gericht dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar. De 312 regiogemeenten (waartoe ook Tubbergen behoort) ontvangen ieder een bedrag van € 18.000 in 2020 en € 32.000 in 2021.

#### *Taakmutatie Gezond in de Stad (DU): impuls kansrijke start*

De gemeente Tubbergen heeft zich als niet GIDS (Gezond in de Stad) aangemeld voor de impuls Kansrijke Start. Hiervoor is een budget ontvangen van € 6.000 per jaar voor de jaren 2020 t/m 2022.

Zoals hiervoor aangegeven is in het totale bedrag aan **corona compensatie** over het jaar 2020 ten bedrage van € 631.000 ook het eerste deel van deze compensatie van € 259.000 begrepen. Dat betekent dat de aanvullende compensatie uit augustus € 372.000 bedraagt. In dit bedrag is echter ook het tijdelijk schrappen van de opschalingskorting verwerkt. Het gaat hier om een bedrag van € 68.000 in 2020 en € 154.000 in 2021. Het betreft hier dus geen feitelijke compensatie voor Corona maar het (tijdelijk) schrappen van een oneigenlijke korting. Het feit dat het Rijk komt met deze stap sterkt ons in de gedachte dat de gemeentelijke lobby op dit vlak werkt en geeft ook vertrouwen voor een verdere beweging door het rijk betreffende de zogenaamde opschalingskorting.

De **verslechtering van de Algemene uitkering** wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door een verlaging van de uitkeringsfactor en een verhoging van de eigen belastingcapaciteit (toename woningwaarde).

**Voorgesteld wordt de benoemde en toegelichte mutaties voortvloeiende uit de septembercirculaire 2020 te verwerken in het boekjaar 2020.**

#### **Corona**

In de vorige paragraaf hebben we de compensatie van het Rijk als onderdeel van de algemene uitkering benoemd en aangegeven dat hier een stelpost voor wordt opgenomen. Een stelpost in afwachting van meer duidelijkheid / te ontwikkelen beleid. Voor een juiste en transparante weergave van deze compensatie geven we eerst een beeld van de opbouw van deze compensatie en leggen we de aansluiting met het tweede programmajournaal 2020 waar besluitvorming heeft plaatsgevonden over het eerste deel van de corona compensatie door het rijk.

Zoals onder de algemene uitkering reeds is aangegeven bestaat het totale pakket aan Coronacompensatie uit een eerste deel en een aanvullend deel. In totaliteit ziet de compensatie voor de gemeente Tubbergen er als volgt uit:

	2020		
	1e deel	2e deel	totaal
<b>Corona compensatie</b>			
- Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)		68	68
- voorschoolse voorziening peuters	11		11
- Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	31		31
- Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	13		13
- Buurt- en dorpshuizen		12	12
- Vrijwilligersorganisaties jeugd		10	10
- Toezicht en handhaving		48	48
- Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU)		6	6
- Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU)		34	34
- Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU)		10	10
- Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivn Covid-19 (DU)		43	43
- Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU)	47		47
- Lokale culturele voorzieningen	54	54	108
- Participatie	103	87	190
<b>Totaal corona compensatie</b>	<b>259</b>	<b>372</b>	<b>631</b>

Zoals aangegeven is het eerste deel van deze compensatie reeds verwerkt in het tweede programmajournaal 2020. In dit programmajournaal zijn echter ook de financiële gevolgen van het basisscenario van het CPB en een aantal (extra) kosten als gevolg van Corona in beeld gebracht. Dit heeft geleid tot een resterende stelpost Corona na vaststelling van het 2e programmajournaal 2020 ten bedrage van € 299.000. Indien we de aanvullende compensatie en een aantal (extra) kosten als gevolg van Corona in beeld brengen ontstaat het volgende beeld:

Stelpost Corona 2020	
<b>2e Programmajournaal 2020</b>	
- bij: eerste deel compensatie Rijk	259
- bij: saldo baten en lasten Corona	40
<b>Stand stelpost Corona na 2e PJ 2020</b>	<b>299</b>
<b>Financieel rapportage 2020</b>	
bij: aanvullende compensatie rijk	372
af: aanvullende compensatie rijk - eigen bijdrage WMO	-10
af: kosten	
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	-34
Compensatie SW bedrijven	-160
Overwerk Noaberkracht nog niet gedeclareerd	-11
<b>Stand stelpost corona na financiële rapportage 2020</b>	<b>456</b>

De **aanvullende compensatie** vanuit het Rijk is hiervoor reeds toegelicht. Een deel van deze aanvullende compensatie, te weten het deel dat slaat op de **eigen bijdrage WMO**, merken wij aan als dekking van reeds verwerkte uitgaven. In het tweede programmajournaal 2020 hebben we de betreffende meerkosten namelijk reeds meegenomen.

Wel is van belang te melden dat de het tijdelijk schrappen van de opschalingskorting door het rijk ook wordt gezien als onderdeel van de corona compensatie. Hoewel het hiermee gemoeide bedrag van € 68.000 ook als een meevaller voor de algemene middelen kan worden gezien kiest het college er voorzichtigheidshalve toch voor om ook dit deel van de aanvullende corona compensatie te reserveren voor de mogelijke financiële gevolgen van de corona pandemie. Dit in afwachting van meer duidelijkheid / te ontwikkelen beleid.

De verschillende kosten die we in mindering brengen op de gereserveerde middelen (de stelpost) worden hierna toegelicht.

#### Noodopvang kinderen corona

Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen eindigde eerder per 8 juni. Gemeenten hebben deze noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen, gecoördineerd. Voor deze periode heeft het kabinet € 23 miljoen in 2020 beschikbaar gesteld ter compensatie van de kosten van deze opvang. De kosten worden door gemeenten aan kinderopvangorganisaties en scholen vergoed. De gemeente Tubbergen heeft hiervoor € 34.000 ontvangen.

#### Compensatie SW-bedrijven

Als gevolg van het coronavirus zijn de Sociale Werkbedrijven geheel of gedeeltelijk gesloten geweest. Daardoor zijn bedrijfsopbrengsten weggevallen waarmee (deels) de loonkosten van de medewerkers worden gefinancierd. Tekorten in de exploitatie worden in de reguliere systematiek opgevangen door een hogere gemeentelijke bijdrage. Deze financieringsbron staat onder druk omdat gemeenten financiële gevolgen hebben van de coronacrisis.

Het kabinet heeft daarom besloten, middels de brief in juni over het compensatiepakket coronacrisis voor gemeenten, de integratie-uitkering Participatie, onderdeel Wsw te verhogen met € 90 miljoen voor de periode 1 maart 2020 tot 1 juni 2020 ter compensatie van een deel van de loonkosten. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk besloten tot aanvullende compensatie van € 50 miljoen voor de periode van 1 juni tot en met 31 december voor het opvangen van de exploitatietekorten van de SW-bedrijven. Verwacht wordt dat er geen verdere compensatie volgt. Op macroniveau een compensatie van in totaal € 140 miljoen, voor de gemeente Tubbergen betekent dit een extra bijdrage van afgerond € 160.000. Dit is beschikbaar ter compensatie van het omzetverlies bij Soweco. Op dit moment is de jaarverwachting van Soweco een nadelig financieel effect van € 942.000. Het aandeel van de gemeente Tubbergen bedraagt hierin € 79.000. Dit bedrag wordt uitgekeerd aan Soweco, het restant, een bedrag van €81.000, wordt op een stelpost gezet in afwachting van de definitieve vaststelling van de kosten/verliezen in 2020 als gevolg van corona.

#### Kosten (overwerk) Noaberkracht

Zoals uit de eerdere programmajournaals over 2020 en uit de financiële rapportage van Noaberkracht blijkt heeft Noaberkracht de meeste van de (extra) kosten als gevolg van de Corona pandemie binnen de eigen budgetten kunnen opvangen. Voor het (nog) niet gedeclareerde overwerk binnen Noaberkracht gaat dat niet lukken. De kosten hiervan worden op grond van de huidige inzichten geraamd op € 25.800 en worden via de geldende verdeelsleutel doorberekend naar de beide deelnemende gemeenten. Aandeel Tubbergen bijna € 11.000.

#### Tozo-regelingen

In het tweede programmajournaal is reeds gemeld dat een bedrag van €3,9 miljoen is ontvangen vanuit het Rijk voor de uitvoering van de Tozo-regelingen. Inmiddels is een 5<sup>e</sup> voorschot ontvangen waar mee dit bedrag komt op €4,3 miljoen. Deze aanvulling ramen we zowel aan de inkomstenkant als ontvangst en aan de uitgavenkant als budget voor verstrekkingen en extra dienstverlening van het ROZ Hengelo. Verantwoording vindt plaats via de SiSa bijlage bij de jaarstukken 2020. Op basis van deze verantwoording wordt de hoogte van de vergoeding vastgesteld ter hoogte van 100% van de gemaakte kosten. Voor de vergoeding van de uitvoeringskosten geldt een vast bedrag per besluit op een aanvraag.

## Corona Samenvattend

Zoals uit de eerdere tabel valt af te leiden resteert er na instemming met de toevoeging van de aanvullende compensatie en de verrekening van de gemaakte kosten een stelpost van € 456.000. Het college stelt voor deze stelpost te reserveren in afwachting van meer duidelijkheid over de werkelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie dan wel te ontwikkelen beleid op dit gebied. Dit betekent dat uit de jaarverantwoording 2020 blijkende (extra) kosten als gevolg van Corona worden verrekend met deze stelpost en dat het daarna resterende deel wordt overgeheveld van het huidige boekjaar 2020 naar het volgende boekjaar 2021.

**Voorgesteld wordt in te stemmen met de benoemde en toegelichte mutaties op de stelpost conform en deze te verwerken en resterende stelpost ten bedrage van € 456.000 in afwachting van meer duidelijkheid / te ontwikkelen beleid te blijven reserveren.**

## Bijstandsbudgetten (de gebundelde uitkering “BUIG”)

Drie keer per jaar worden de BUIG-budgetten bijgesteld. In oktober van het lopend jaar ontvangen we bericht over de voorlopige uitkering van het jaar daarna, dit budget wordt vervolgens in mei van het lopend jaar bijgesteld (nader voorlopig budget) en in oktober van het lopend jaar definitief vastgesteld. Dit geeft voor de gemeente Tubbergen het volgende beeld voor het jaar 2020:

Gemeente Tubbergen	2020
Raming Tubbergen	€ 2.155.000
Definitieg 2020 / Voorlopig 2021	€ 2.252.000
Mutatie	€ 97.000

De definitieve uitkering voor 2020 is € 97.000 hoger dan de geraamde bijdrage. In dit definitieve budget heeft het rijk wel rekening gehouden met de corona-situatie. Aangezien wij dat ook hebben gedaan in het tweede programmajournaal 2020 kunnen we deze hogere bijdrage als een voordeel beschouwen.

**Voorgesteld wordt de definitieve BUIG uitkering 2020 te verwerken en deze hogere uitkering om redenen zoals aangegeven als een voordeel te beschouwen en als zodanig te verwerken.**

## Stelposten

In onze begroting ramen we ieder jaar stelposten. Dit varieert van taakmutaties via de algemene uitkering waarvoor we stelposten ramen in afwachting van te ontwikkelen beleid en stelposten voor loon- en prijsontwikkeling tot aan de verplichte stelpost voor onvoorziene zaken. Meestal worden deze stelposten in de loop van een jaar via de P&C cyclus of via separate besluitvorming van een concrete bestemming voorzien waarna ze, zoals dat zo mooi heet, functioneel worden verantwoord. Het komt echter ook voordat in de loop van een jaar blijkt dat een stelpost niet hoeft te worden aangesproken en dus kan vrijvallen. In deze paragraaf wordt de laatst bekende stand van zaken van de, in 2020 nog geraamde stelposten weergegeven. Uiteraard alleen als er wat te melden is. Bij een aantal stelposten is dat niet het geval zodat de daadwerkelijke stand van zaken niet eerder dan bij de jaarverantwoording kan worden weergegeven.

### *Stelpost onvoorzien*

Als eerste de stelpost onvoorzien. Een beroep op deze stelpost is slechts mogelijk via een separaat raadsbesluit. Gezien de omstandigheden en de verwachtingen en het feit dat de laatste raadsvergadering staat gepland voor 15 december verwachten we niet dat deze stelpost dit jaar nog zal worden aangesproken. Vandaar het voorstel deze stelpost af te boeken en aan te merken als een incidenteel voordeel.

### *Stelpost Kerkenvisie*

De gemeente Tubbergen heeft een budget van € 25.000 ontvangen van het Rijk voor het opstellen van een kerkenvisie. Het college is voornemens de Subsidieregeling Kerkenvisie Tubbergen 2020 binnenkort vast te stellen. Het ontvangen budget wordt ingezet voor de subsidieverlening.

### *Taakmutatie Gezond in de Stad (DU): impuls kansrijke start*

Kansrijke Start richt zich met name op geboortezorg: verloskundigen, kraamzorg en jeugdgezondheidszorg. De bedoeling is een lokale coalitie te vormen om deze zorg (met name voor kwetsbare mensen) nog beter vorm te geven. De jeugdgezondheidszorg is meegenomen in de ontwikkeling van de Schakel. Dit project kan ook de verbinding met de verloskundigen en kraamzorg binnen de Schakel versterken.

**Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven en toegelichte verwerking van de verschillende stelposten**

### **Reserve Bedrijfsvoering Noaberkracht**

Tijdens de behandeling van de jaarstukken 2019 van Noaberkracht Op 29 juni 2020 is door de gemeenteraad van Dinkelland een amendement aangenomen betreffende de reserve bedrijfsvoering Noaberkracht. De raad geeft het college de opdracht om overleg te voeren met het college van de gemeente Tubbergen en met het bestuur van Noaberkracht, gericht op een heroverweging van de reserve bedrijfsvoering in het algemeen en het plafond van deze reserve in het bijzonder. Indien uit het overleg naar voren komt dat NK kan volstaan met een lager plafond van de reserve bedrijfsvoering dan dienen de overtollige gelden terug te vloeien naar de gemeenten.

De reserve bedrijfsvoering laat de afgelopen jaren een groei zien. Enerzijds door het storten van voordelige saldi van de jaarverantwoordingen maar vooral ook door de meerjarige doorlooptijd van verplichtingen. Gezien het verloop en de omvang van de reserve en rekening houdend met de meerjarige doorlooptijd van bestaande en naar verwachting ook nieuwe verplichtingen valt een verlaging van het plafond (de norm) van de reserve te overwegen. Uiteraard moet hierbij het oorspronkelijke doel van de reserve niet uit het oog worden verloren. Noaberkracht moet de ruimte houden om schommelingen in de kosten van de bedrijfsvoering op te kunnen vangen en om in te kunnen spelen op ontwikkelingen en veranderingen. Zou dit niet het geval zijn dan moet het bestuur van Noaberkracht voor elke tegenvaller, elke ontwikkeling en elke verandering beide deelnemende gemeenten verzoeken om extra middelen. Gezien het verloop en de omvang van de reserve en de ervaringscijfers (de verplichtingen) over de benoemde benodigde ruimte binnen Noaberkracht heeft het bestuur van Noaberkracht besloten het plafond van de reserve bedrijfsvoering Noaberkracht te verlagen naar 2,5% van de personele lasten binnen Noaberkracht. Dit komt op grond van de huidige stand van zaken overeen met een maximale hoogte van de reserve (na verplichtingen) van €650.000. Het surplus in de reserve bedrijfsvoering Noaberkracht van €338.000 wordt volgens het verrekenmodel wordt teruggestort aan de beide deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Tubbergen een incidentele meevaller van € 145.000.

**Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven verwerking van de incidentele meevaller als gevolg van de gewijzigde normstelling van de reserve bedrijfsvoering binnen Noaberkracht.**

### **(Herverdeeleffecten) Herijking gemeentefonds**

Zoals we in verschillende P&C documenten, waaronder de begroting 2021, hebben aangegeven wordt door het rijk gewerkt aan een herijking van het gemeentefonds met als ingangsdatum 1 januari 2022. Het rijk heeft aangegeven de maanden oktober en november 2020 te willen gebruiken om de gemeenten te "consulteren" over de uitkomsten van deze herijking om daarna de daadwerkelijke (herverdeel)effecten op te nemen in de decembercirculaire 2020.

Inmiddels heeft de minister laten weten de consultatie tot nader order uit te stellen omdat het herijkte gemeentefonds nog een aantal uitschieters laat zien die niet direct verklaard kunnen worden. Deze uitschieters worden nader onderzocht. Over de verdere gang van zaken zullen gemeenten binnenkort worden geïnformeerd aldus de ministerie van BZK en VNG.

We kunnen op dit moment dus niet aangeven of en in hoeverre de door de gemeente Tubbergen geraamde negatieve herverdeeeffecten daadwerkelijk waarheid zullen worden. Voor de duidelijkheid en de volledigheid: we hebben rekening gehouden met de volgende meerjarige negatieve herverdeeeffecten (oplopend tot € 25 per inwoner)

### **Samenvatting en besluit financiële rapportage 2020**

Het instemmen met de verschillende benoemde en toegelichte mutaties uit deze financiële rapportage 2020 levert een voordelig resultaat op van € 325.000. Dit voordelige resultaat wordt conform de geldende afspraken gestort in de algemene reserve.

**Voorgesteld wordt in te stemmen met (de totstandkoming van) het voordelige saldo uit deze financiële rapportage van € 325.000 en dit voordelige saldo te storten in de algemene reserve.**